

BLUMENTÁL

Ročník XXII

Číslo 4

Apríl 2011

Neviditeľné záblesky vzkriesenia

Sú určité myšlienky alebo príbehy, ktoré sme už nie raz počuli, a predsa ich chceme počuť nanovo. Keď sme boli deti, veľakrát sme počuli z úst našich rodičov prerozprávany príbeh napríklad o narodení Ježiša v Betleheme. Poznali sme ho do detailov, napriek tomu sme ho chceli počuť opäť. Alebo zamilovaní mladí ľudia - hoci počujú to čarovné „Lúbim Ťa!“ aj stokrát, nikdy sa nevedia nasýtiť tohto vyznania lásky. Máme nejakú obľúbenú myšlienku alebo vetu spojenú aj s Veľkou nocou? Pre mňa sú mimoriadne silné dve myšlienky sprevádzajúce veľkonočný čas: tú prvú predstavuje príbeh o emauzských učeníkoch, ku ktorému by som sa rád vyjadril, ak Pán Boh dá, v budúcoročnom sviatočnom čísle Blumentálu. Druhou silnou myšlienkou je nasledujúca úvaha z textu XIII. zastavenia jednej Krížovej cesty: *Pán Ježiš je v hrobe. Ten zavalia veľkým kameňom a zapečatia. Ticho okolo tohto najsvätejšieho hrobu je napäté, plné utajených veľkonočných nádejí. Neviditeľné záblesky vzkriesenia žiaria navôkol.*

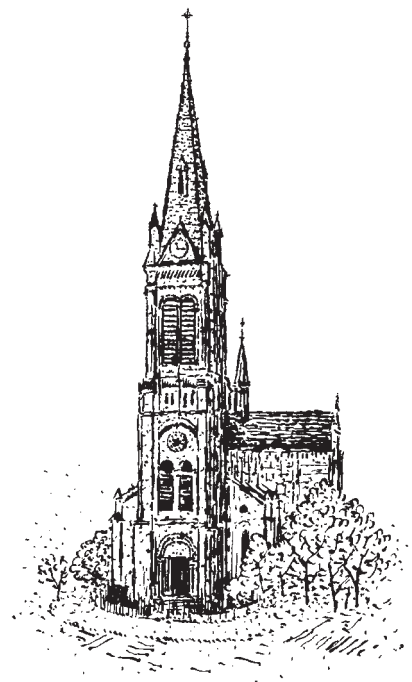
Prvýkrát som tento text počul pri pobožnosti Krížovej cesty ako miništrant v šiestom ročníku základnej školy v mojej rodnej topolčianskej farnosti ešte za totality. A priznám sa, že odvtedy ma priam fascinujú najmä posledné dve vety, ktoré som zvýraznil. Kedykoľvek sa v našom chráme čítala táto stať, vždy som cítil v duši akési zvláštne pohnutie, ktoré neviem presne vyjadriť, a bol som vďačný kňazovi, ktorý si vybral práve túto meditáciu. Cítil som a cítim v tých slovách čosi mysteriózne až mystické. Teraz už ako kňaz „zneužívam“ (☺) svoju pozíciu a každoročne sa snažím, aby aspoň raz počas Pôstu odznel aj tento text Krížovej cesty, hoci viem, že existuje veľa iných krásnych rozjímaní k tejto úžasnej pobožnosti. Od vysviacky azda zo dvakrát sa mi stalo, že som ju nestihol zaradiť do duchovného programu na svojich pôsobiskách a vtedy som cítil rozpak, až mierny hnev voči sebe, prečo som práve tento formulár nedal radšej hneď na začiatok.

V tomto už pokročilom svätópôstnom čase, keď sa celá Cirkev pripravuje na najdôležitejšie sviatky celého kresťanstva, váhal som, či by môj príhovor nemal byť orientovaný čisto k Veľkej noci a k udalostiam Kristovho zmŕtvychvstania. Ale v *napätom tichu okolo najsvätejšieho hrobu a v neviditeľných zábleskoch vzkriesenia žiariacich navôkol* cítim akúsi v skratke vyjadrenú syntézu celého paschálneho mystéria - Krista zmučeného utrpením a bolesťou cestou na Golgotu, Krista ukrižovaného, pochovaného a zmŕtvychvstalého. Ba v tejto myšlienke nachádzam nielen duchovný a teologický súhrn tohto mystéria, ale zároveň aj indicie, akým spôsobom môže toto veľkonočné tajomstvo zasiahnuť náš život.

V ostatnom čase, keď počujeme slovo žiarenie alebo vyžarovať, najskôr nás asi napadne nešťastné Japonsko, nebezpečná nukleárna radiácia a následná kontaminácia. Tento veľkonočný čas a neviditeľné záblesky Kristovho vzkriesenia nielenže neznamenajú pre ľudstvo niečo na spôsob deštruktívnych explózií, ale sú skôr synonymom Kristovej tichej, nevtieravej odpovede na mnohé ľudské úzkosti a túžby najšť reálny podklad k celožitovnej, ba večnej radosti a nádeji. Nie bez dôvodu jeden z najkrajších dokumentov Druhého vatikánskeho koncilu - Pastoralna konštitúcia o Cirkvi v súčasnom svete - začína sa slovami *Gaudium et spes - Radosti a nádeje*, žalosti a úzkosti ľudí dnešných čias, najmä chudobných a všetkých, ktorí trpia, sú zároveň radosťami a nádejami, žalosťami a úzkosťami Kristových učeníkov a niet nič naozaj ľudské, čo by nenašlo ozvenu v ich srdciach. A tak sa Druhý vatikánsky koncil po hlbšom preskúmaní tajomstva Cirkvi obracia nielen na synov a dcéry Cirkvi a na všetkých, ktorí vyzývajú Kristovo meno, ale aj na ostatných ľudí... Teda má na zreteli svet ľudí, čiže celú ľudskú rodinu so všetkými skutočnosťami, uprostred ktorých žije; svet, ktorý je javiskom ľudských dejín poznačených úsilím človeka, jeho porážkami i víťazstvami. Svet, o ktorom kresťania veria, že ho stvorila a udržiava Stvoriteľova láska, bol sice podrobený otroctvu hriechu, ale **ukrižovaný a zmŕtvychvstalý Kristus ho vyslobodil, keď zlomil moc Zlého, aby sa svet pretvoril podľa Božích úmyslov a dosiahol svoje završenie** (porov. GeS I, 2).

V čase písania tohto príspevku som bol naplnený dojmami zo slávania slávnostnej svätej omše na sviatok Zvestovania Pána v katedrálnom Dóme sv. Martina, keď sme si pripomenuli aj výročie tzv. Sviečkovej manifestácie. Liturgiu sprevádzali členovia speváckych zborov, ktoré v osemdesiatych rokoch pôsobili v bratislavských kostoloch a na záver svätej omše zaspievali kedysi takú populárnu pieseň *Boh je zástiita moja*. Viaceri kňazi po príchode do sakristie s nostalgiou konštatovali, že túto pieseň nepočuli celé roky. V duchu som sa preniesol do toho obdobia, keď som bol ešte gymnazistom - nositeľom mnohých ideálov takých typických a nevyhnutných pre mladého človeka. Navyše v tom čase bola už spoločnosť poznačená nemalým politickým a ideologickým odmäkom a ani primitívne potlačenie protestu na Hviezdoslavovom námestí nemohlo udržať pri moci chorý režim postavený na chorej ideológii. Keď sme v nasledujúcom roku boli svedkami a do istej miery aj aktérmi „Nežnej revolúcie“, mali sme predstavy (či skôr ilúzie?) o tom, aké krásne

(Pokračovanie na s. 8)

*Pán nebies, Kriste všemocný,
Spasiteľ sveta, veľký Kráľ,
krížom si ľuďom víťazne
povoje smrti rozviazal.*

*Teraz ťa vŕcné prosíme:
udeľ nám dary milosti,
ktoré si z kríža uložil
do najsvätejších sviatostí.*

*Baránok tichý, nevinný,
obetovaný za náš svet,
vo svojej krvi obmyl si
odevy svätých, škvrn už niet.*

*Tak draho si nás vykúpil
krvou, čo z rán ti prúdila;
vzkriesený vedieš veriacich
ta, kde ich duša túžila.*

*K zástupom svätých pripoj nás,
ty, čo si svojim vzkriesením
z národov mnohých kráľovstvo
Otcovi svojmu utvoril. Amen.*

Hymnus z posvätného čítania
na Bielu sobotu

NEPRÍJEMNÁ ZMENA

Striedanie nálad pozná asi každý. Je nám nepríjemné, keď ktosi blízko nás má dobrú náladu a zrazu sa jeho správanie úplne zmení. Ešte horšie je to vtedy, keď najskôr sme v priazni takeého človeka a po pár dňoch, niekedy však aj hodinách či minútach by nám najradšej ublížil. Ako sa asi cítil Ježiš, keď dav najskôr jasal a vítal svojho kráľa spevom *Hosana* a o pár hodín už kričal *ukrižuj ho*? Ježiš tu, zdá sa, prestáva byť pánom situácie. Ale je to naozaj tak? Poďme spolu premýšľať nad tým dňom, veď sa neraz opakuje v životoch mnohých veriacich.

Ježiš počas troch rokov chodil z dediny do dediny, robil dobro, učil a uzdravoval. Všade, kam išiel, väčšinou ho sprevádzal dav ľudí, ktorí ho počúvali a čakali, že im pomôže. Boli to veľmi plnohodnotné a aktívne tri roky. Počas celých troch rokov mal svoj život a svoju činnosť pod kontrolou. Mal ho úplne vo svojich rukách. Šiel, kam chcel, prišiel, kedy chcel a aj odišiel, kedy chcel. Ježiš tu bol autorom a usmerňovateľom svojho života. V onen deň, v deň vstúpenia Ježiša do Jeruzalema sa to však zmenilo. V istom momente sa Ježiš stáva subjektom konania niekoho iného. Niektu iný začal mať jeho život pod kontrolou a začal mu robiť to, čo Ježiš nechcel.

Ježišova pozícia sa teda radikálne zmenila. Ježiš sa s touto novou situáciou musel vyrovnávať. Treba však povedať, že Ježiš si túto situáciu vyvolil, to znamená, ako to čítame u evanjelistu Jána, Ježišovi jeho život nikto nebral, on ho dával dobrovoľne. Na-

vonok však všetko vyzeralo tak, že Ježiš odovzdal kontrolu nad svojím životom druhým. Je to veľmi poučné. Náš život sa v tomto smere mnohokrát podobá Ježišovu životu. V istom momente ho máme kompletne pod kontrolou. Prídu však dni, kedy sa tejto kontroly musíme zrieknuť. Staneme sa subjektmi konania niečoho alebo niekoho iného. Sú to chvíle bolesti, zmätku a utrpenia. Úplne rukolapným príkladom toho sú kresťania, ktorí sú pre vieru prenasledovaní, ponížovaní a vysmievaní. Niekedy aj vraždení.

Pred časom som bol na jednom medzinárodnom sústreďení a bola tam dievčina pochádzajúca z Iraku. Jej svedectvo bolo zaujímavé. Hovorila o tom, ako jej vydatá sestra kvôli svojmu manželovi ostala žiť v Iraku napriek tomu, že je tam ako kresťanka neraz predmetom výsmechu a prenasledovania. Ďalším príkladom z tohto vyplývajúcim je väznenie. Len si spomeňme napríklad na nie tak dávno zaobchá-

dzanie s veriacimi, kňazmi, či rehoľnými sestrami u nás. Takmer 10 000 rehoľných sestier a skoro 3 000 rehoľníkov bolo umiestnených v koncentračných táborech a neskôr súdených a väznených dlhé roky. Medzi nimi boli aj ľudia, ktorí si mysleli, že svoj život majú kompletne pod svojou vlastnou kontrolou. Skúsme sa vžiť do ich situácie. Robili si s nimi, čo chceli. Rešpekt pre dôstojnosť človeka tu bol na nule. A oni si nič nepomohli. Sú však aj iné príklady, kedy prestáva človek byť pánom situácie. Napríklad choroba. Niekedy sme takí sebaisti! Neraz si človek myslí – mne sa nemôže nič stať. To si mysleli mnohí, ktorí sú dnes chorí. Môže sa stať, že človek silný a mocný si myslí, že má pod kontrolou svoje zdravie, no začne chradnúť. Alebo staroba – to je ďalší príklad. Alebo si predstavme, že niekoho niekto z niečoho obviní, poškvŕni mu česť a pritom je ten človek bez viny... Nemôže sa brániť, nik mu neverí... Všetko toto sú príklady podobného údely, ako mal Ježiš.

Čo v takých chvíľach robiť? To, čo Ježiš: situáciu prijať a premôcť ju. Cez utrpenie a smrť k životu. Je zaujímavé, ako Ježiš v tejto ťažkej situácii nemyslí na seba, ale na iných: na ženy, na zločinca, na svoju matku. Tá starostlivosť o iných aj jemu samému pomáha. Toto je neraz aj skúsenosť mnohých ľudí: ak ostanú vo svojom utrpení zameraní len na seba, prežívajú peкло. Iba cez otvorenie sa na iných prichádza k životu... **Spracoval Marián Bér**

AKO CHUTÍ BOH?

„Eucharistia je odpoveď na všetky vaše otázky.“ Možno nás táto veta prekvapuje. Možno sme si nikdy nepomysleli, že Eucharistia môže byť odpoveďou na všetky naše otázky, že súvisí so všetkými našimi očakávaniami a túžbami. Túto odvážnu myšlienku vyslovil na sklonku svojho heroického života v októbri 2004 Ján Pavol II. a veľmi dobre vedel, o čom hovorí. Eucharistia je dnes síce veľmi populárna, no to ešte neznamená, že je aj pochopená. Je skutočne odpoveďou na všetky naše otázky?

Pri každom pohľade do Božích očí v Eucharistii je nevyhnutné vrátiť sa späť do Večeradla a dýchať atmosféru Zeleného štvrtku, atmosféru Poslednej večere, atmosféru ustanovenia Eucharistie a sviatosti kňazstva. Je nevyhnutné vrátiť sa ku koreňom, ísť k podstate. Nijaké imitácie nám totiž skutočného Ježiša nenahradia. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta. A pretože miloval svojich, čo boli na svete a miloval ich do krajnosti (Jn 13, 1). Vo chvíľach, keď sa niekto lúči, chce po sebe – prirodzene – zanechať to, čo mu najviac leží na srdci. Slová a skutky sú Ježišovým testamentom. Človek, ktorý vie, že onedlho zomrie, nechá si priniesť papier a pero, aby napísal svoj testament. V ňom nechá všetko najcennejšie tým, ktorých miluje. Ježiš si ale namiesto pera a papiera berie nádobu s vodou a zásteru. Čo robí? Službu otroka. Namiesto bankového účtu a kreditnej karty Ježiš tým, ktorých miluje, odovzdáva to, čo má najhodnotnejšie. Na prvý pohľad nemá celkom nič. To, čo má, je schopnosť byť človekom a „zdola“ zachraňovať svet. Je to schopnosť objímať

zaprášené nohy a spevňovať ich, keď sa podlomí kolená. Toto má a toto odovzdáva: *Dal som vám príklad* (Jn 13, 15).

Luigi Santucci Ježišovu službu lásky komentuje slovami: „Keby som si mal vybrať dajakú relikviu z umučenia, z tých bičov a kopijí by som si vybral okrúhlu misu špinavej vody. Chodil by som s ňou pod pazuchu preto, aby som nerozoznal priateľov od nepriateľov.“ A skutočne. Mať rád sa dá rôznymi ľuďmi, s rôznou intenzitou a rozličnými úmyslami. Ale ako nás má rád Boh? Do krajnosti. Boží Syn sa stáva služobní-

kom ľudí. A to celkom všetkých, bez rozdielu. Klaká na zem pred Judášom, ktorý ho čoskoro zradí, pred Petrom, ktorý o chvíľu zaprie, že ho pozná. Pokľaká a umýva nohy všetkým učeníkom – možno preto, aby sa im ľahšie utekalo, keď sa na neho vykašlú, zradia, utečú... Všetkým umýva nohy. Prečo to všetko? Nik nepotrebuje viac lásky ako ten, kto si ju vôbec nezaslúži. To platí o každým z nás. Veď čím sme si zaslužili, že Kristus za nás zomrel?! Pri každej Eucharistii sa ten istý Ježiš rovnako skláňa aj k nám a dáva najavo svoju „lásku do krajnosti“ aj napriek tomu, že my sami často milovať nevieme. Ježišovo zelenoštvrtkové gesto lásky vyjadruje to isté, čo sa už onedlho stáva realitou v podobe chleba a vína. Umývanie nôh, posledná večera a zároveň prvá Eucharistia poukazuje na to, o čo ide dodnes v každej sv. omši, v každom slávení Poslednej večere.

Ježiš ohlasuje Eucharistiu aj vtedy, keď uskutočňuje svoj prvý zázrak v Káne. Hovorí, že Eucharistia je ako svadobná hostina. Sme pozvaní na svadobnú hostinu. Keď ideme na sv. omšu, veríme, že ideme na svadbu? Ježiš je ženich, ktorý nás pozýva, ktorý klope na dvere a ktorý, akoby hovoril: „Vieš, ja ťa pozývam, stôl je pripravený, svadobná sála je pripravená pre teba. Chceš prísť, chceš ma prijať, chceš žiť so mnou túto zmluvu lásky?“ Túto dobrú zvesť Eucharistie nie je ľahké prijať a po-

chopiť. Viete, čo sa stalo, keď Ježiš povedal: *Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba* (porov. Jn 6, 41)? Táto veta vás veľmi neprekvapuje, ale keď ju Ježiš vyslovil po prvýkrát, zástup vstal a povedal: „Toto nemôžeme počuvať, to je neznesiteľné,“ a mnohí odišli. Ale veríme tomu skutočne? Uvedomujeme si, že to, čo Ježiš povedal, je také úžasné? Predstavme si, že by niekto na nejakom veľkom zhromaždení ľudí požiadal o slovo, zobral mikrofón a povedal by: *Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Ten, ktorý ma je, nezomrie nikdy, ale bude mať večný život* (porov. Jn 6, 48 – 51). Zafúkali by sme si prstom na čelo a mysleli si o ňom svoje. Keď to Ježiš povedal, nikto mu nezatlieskal, nechceli ho počuvať. Dlhé roky s ním chodili a predsa ich nechal odísť. Neutekal za nimi, neľahal ich späť, nevpravil: „Počkajte, ja som to tak nemyslel, ja to zmením.“ Nič také, práve naopak. Hneď nato Ježiš kladie svojim učeníkom otázku: *Aj vy chcete odísť* (Jn 6, 67)? Vtedy Peter povedal: *Pane a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života* (Jn 6, 68). Ak Ježiš môže povedať: *Ja som chlieb života*, je to preto, lebo má slová večného života. On sám, iba on sám to môže povedať. Ako je ťažké pochopiť kríž, takisto je ťažké pochopiť Eucharistiu. Keď Ježiš ohlásil svoje utrpenie, apoštoli mali veľa ťažkostí, aby to prijali. Tajomstvo Eucharistie a tajomstvo kríža je to isté tajomstvo. Nemôžeme to pochopiť, ale môžeme to s dôverou prijať. A dnes je to pre nás základnou otázkou. Chceme prijať bláznovstvo Božej lásky pre

nás? Chceme prijať vo viere tento dar Eucharistie? Chceme prijať Ježiša, jeho samého; toho istého, ktorý prijal telo z Panny Márie, ktorý ohlasoval radostnú zvesť Božieho kráľovstva? Toho istého, ktorý uzdravil slepých, hluchých, malomocných, ktorý vzkriesil mŕtvych? Toho, ktorý za mňa zomrel na kríži? Toho, ktorý vstal z mŕtvych? Toho, ktorý ostáva osobitným spôsobom prítomný medzi nami v Eucharistii vo svätostánku? Vo svätom prijímaní neprijíam „iného Ježiša“, ale toho istého a už vonkoncom neprijíam oplátku, neprijíam „niečo“, ale niekoho a nie hocikoho! Isteže to už všetko máme jasné v našej hlave, ale správame sa pred Eucharistiou, akoby sme mali pred sebou niekoho?

Kedysi som počul príbeh o malom chlapcovi, ktorý mal štyri roky a chodieval s otcom a mamou na svätú omšu a bol veselý od začiatku svätej omše. Jeho radosť bola taká veľká, že sa chcel o ňu podeliť. Na začiatku svätej omše začal búchať po ľuďoch, ktorí boli okolo neho a hovoril im: „Vieš, príde Ježiš, príde Ježiš.“ Otočil sa a povedal: „Vieš, vieš, príde Ježiš.“ Otec a mamka sa cítili nepríjemne a malý chlapec pokračoval: „Vieš, príde Ježiš.“ O pár minút vedel celý kostol, že príde Ježiš. V momente premenenia sa chlapec postavil na lavičku a povedal: „Pozrite sa, tam je.“ A v ten deň mnoho ľudí, ktorí tam boli prítomní, Eucharistiu nielen prežili, ale objavili aj radosť z Eucharistie.

Vec, ktorú pri úvahe nad Eucharistiou nemôžeme obísť, je veľmi jednoduchá. My

sme objavili Eucharistiu. Je to dar veľkonočných udalostí, dar, ktorý nám dal Boh. A keď ideme na svätú omšu, to nie je najskôr naše rozhodnutie, je to Božie volanie, Božie pozvanie. Boh nás pozýva, zhromažďuje, a keď opúšťam dom, aby som šiel do kostola, odpovedám na Božie pozvanie. Stále je to Boh, ktorý povoláva prvý. Veľmi často si hovoríme: „Nie som hoden, nie som pripravený.“ A je to pravda, je to presne tak. Nikto z nás nie je hoden, nikto z nás nie je pripravený na prijatie takto veľkého daru. Ja ako kňaz nie som vonkoncom hodný stáť pri oltári a sláviť Eucharistiu, ale Boh to vie a je to on sám, kto nás pozýva. A bolo by veľmi hlúpe neprikývnuť na Božie pozvanie. On nás pozýva nie preto, že sme pripravení, hodní, ale preto, že nás miluje... A to je všetko.

Ako hovorí aj sv. Augustín:

*Bože, hoci si všemohúci, viac si nám dať nemohol,
hoci si vševediaci, viac si nám dať nevedel,
hoci si najbohatší, viac a lepšie si nám dať nevládal,
keď si nám dal seba samého vo Sviatosti lásky.*

Eucharistia je bozkom Božej lásky. Je odpoveďou na všetky naše otázky, na radosti i starosti, i na všetky problémy, ktoré život so sebou prináša. Tak teda poďme, skúsme a presvedčme sa, aký dobrý je Pán, skúsme a presvedčme sa, ako chuť Boh.

Spracoval Pavol Póša, kaplán

SEDEM JEŽIŠOVÝCH SLOV Z KRÍŽA

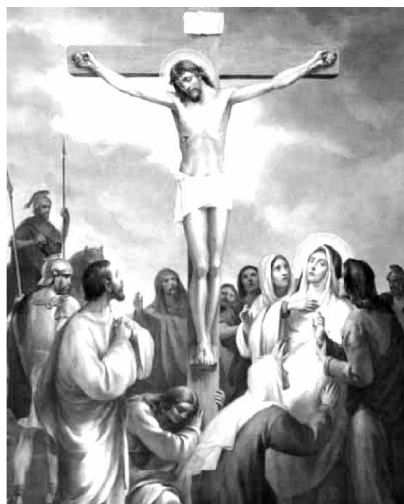
Po celé pôstne obdobie sprevádzame Ježiša na jeho ceste kríža v pobožnosti krížovej cesty. Zamysleli sme sa však niekedy nad tým, ako Ježiš prežíval posledné okamihy svojho pozemského života, ktoré sa odohrávali práve na kríži? Keď budeme na Veľký piatok konať poklonu krížu, spomeňme si na tie chvíle a pouvažujme nad slovami, ktoré v bolesti vyslovil.

Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia

Pán Ježiš na kríži nepreklínal. Nehovoril – som nevinný a za toto budete pykať. Naopak, prosil Otca o odpustenie. Pre koho? Pre tých, čo ho mučili i pre nás, ktorí mu svojimi hriechmi spôsobujeme utrpenie. Ježiš prosí Otca o dopustenie pre všetkých. Otec vypočúva prosby Syna. Nám odpustil, ale aj my máme odpustiť. **Odpúšťať bližnému je teda pre mňa podmienkou, aby som nebol ja súdený, ale aby som prijal milosrdenstvo.** Ježiš nás varuje: Ak neodpustíte, ani váš nebeský Otec neodpustí vám (Mt 6, 15).

Veru, veru, hovorím ti, ešte dnes budeš so mnou v raji

Tieto Ježišove slová sú odpoveďou na vyznanie a prosbu kajúceho lotra – *Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.* Aj lotor sa ešte pred niekoľkými minútami rúhal a posmieval Ježišovi. Akým zázrakom dostal milosť obrátenia v poslednej hodine života? Omilostení mystici hovoria, že lotor ani nevidel Ježišovu tvár, lebo bol ukrižovaný bokom. Uzrel však Ježišovu matku Máriu stojacu pod krížom, jej ubolenú tvár preniknutú veľkou

vierou a láskou. Vtedy aj on nabral dôveru a prosil o milosrdenstvo.

Hľa, tvoja matka, hľa, tvoj syn

Na to, aby Ježiš mohol oslovit svojho učeníka, bolo potrebné, aby ten učeník stál pod krížom. Ján si isto nemyslel, že sa do slova splnia slová jeho učiteľa: *Kto chce ísť*

za mnou, nech vezme svoj kríž a nech ma nasleduje. Teraz stojí s Máriou a ženami pri Majstrových nohách a prijíma jeho poslednú vôľu. *Hľa, tvoja matka. Hľa, tvoj syn.* Aj ty sa teraz postav pod Kristov kríž chudobný v duchu, spolu ukrižovaný s Kristom. Skrze Máriu Boh vykonal dielo vtelenia. Boh sa stal človekom, slovo sa stalo telom. Aj tebe Mária pomáha v novom živote podľa Kristovho Ducha.

Žiznim

Ježiš mal na kríži fyzický smäd. Ten smäd však nemohol uhasiť ocot, ktorý mu podávali k ústam. No Kristovu dušu spaľovala najmä túžba po naplnení Otcovej vôle a spásy nesmrteľných duší. Máš aj ty túžbu po príchode Božieho kráľovstva, po posvätení Božieho mena? Matka Tereza týmto slovom oduševňovala seba i spolusestry pre službu najchudobnejším a zomierajúcim.

Eli, Eli, lema sabachtani?

Pán Ježiš sa modlí slovami 22. žalmu. Jeho prvá časť je preniknutá bolesťou a čoraz väčšími hrôzami. No druhá je oslavou Božieho víťazstva. Boh je verný a v skúškach ani nás neopúšťa a dáva nám východisko z každej situácie. *Pán je tvoj pastier* nielen keď ťa vedie po zelených pastvinách, ale hlavne, keď prechádzaš dolinou temnoty a krajinou tieňov smrti.

Je dokonané

Pre túto hodinu som prišiel, hovorí Pán Ježiš. Hriech je zlomený, diabol porazený. Vierou prijmi to, čo bolo pre teba dokonané.

Aj keby ti diabol nahováral, že on má moc darovať ti všetky kráľovstvá sveta, že mu stačí tvoja jediná poklona, vyznaj: *Jedine Ježiš je víťaz a len jemu sa treba klaňať!*

Veď na meno Ježiš poklakte každé koleno a každý jazyk vyzná, že on je Pán.

Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.

Toto posledné slovo z križa je spojené s Ježišovým veľkým výkrikom... V tom momente nastala tma až do troch hodín, pretože sa slnko zatmelo a chrámová opona

sa roztrhla odhora až dolu. Keď úprimne hovoríme prosbu z Pánovej modlitby – *buď vôľa tvoja* – tak aj my prijímame našu smrť.

Kiež nám rozjimanie o Kristových posledných slovách z križa vleje do duše úprimnú ľútosť nad hriechmi a veľkú útechu, že nám Boh odpúšťa a vo svojom Synovi nás prijíma.

Zdenko Tkáčik

STRETNUTIE SO VZKRIESENÝM KRISTOM

Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma? (Lk 24, 32)

„Aleluja, radujme sa, Kristus Ježiš z mŕtvych vstal...!“ Uvažovaním nad veľkonočným tajomstvom sa približujeme k vrcholnej pravde našej viery v Krista (porov. KKC 638). Ako priblížiť túto skutočnosť? Kde začať? Ako vystihnúť srdce celej kresťanskej nádeje? Čo sa v to veľkonočné ráno vlastne udialo? Čo je dôležité v prvom rade spomenúť, čo je potrebné opísať? Prázdny hrob či preľaknuté ženy? Reakciu veľkňazov alebo neveru učeníkov? Je ťažko, ba dokonca nie je možné dať vyčerpávajúcu odpoveď na tajomstvo, ktoré presahuje každého človeka a celý svet.

S podobnou ťažkosťou akoby zápasili aj sami evanjelisti, keď písali o vzkriesení. O zmŕtvychvstaní však nesvedčia len záverečné state evanjelií. Na tejto základnej pravde sú postavené celé evanjeliá. Keby to tak nebolo, keby Kristus nevstal, stratili by všetok zmysel. Aký význam by mali všetky jeho slová zapísané v evanjeliách, upriamenosť na autoritu jeho osoby ako na prislúbeného Mesiáša, Božieho Syna? Evanjeliá, ako pripomínajú bibliisti, sú teda napísané vo svetle Kristovho zmŕtvychvstania. V skutočnosti všetko, čo prežívame, má obyčajne väčší význam, než ten, ktorý sa ponúka na prvý pohľad, alebo ten, ktorý sa dá pozorovať holým okom. Mnoho závisí od nášho pohľadu, postoja.

Práve skutočnosť zmŕtvychvstania vrhá nové svetlo a núti k novému, Božiemu pohľadu na celý svet. Avšak nejde tu len o zmenu postoja, uhlu pohľadu. Nadobudnúť Boží pohľad znamená objaviť pravdu, ktorá je realnejšia ako náš reálny svet, ktorá je pravdivejšia ako naše malé pravdy a istoty.

Toto zažili Ježišovi učeníci. Zrazu všetko uvideli v novom svetle. Zmŕtvychvstalý Kristus nie je len akýsi výplod „nového pohľadu učeníkov“, kde reálny Ježiš nezohráva veľkú rolu. Práve naopak, celé evanjeliá predstavujú návrat k tomu, čo zažili s Pánom Ježišom v konkrétnej skúsenosti s ním, ktorej pravý význam konečne pochopili vo svetle jeho zmŕtvychvstania. Je to ako objavenie pravého významu celého života, kde všetko začína do seba zapadať. Práve takto opisujú Evanjeliá aj skúsenosť so zmŕtvychvstalým Kristom. K jedným z najkrajších textov o tom, ako je možné rozpoznať prítomnosť vzkrieseného Krista v našom živote, patrí nepochybne stať o Emauzských učeníkoch (Lk 24, 13 - 35).

Stretávame týchto dvoch učeníkov, ako odchádzajú z Jeruzalema. Išli predtým do Jeruzalema pri príležitosti každoročných veľkonočných sviatkov. Tentokrát však vystupovali do Jeruzalema nasledujúci Ježiša, ktorý, ako dúfali, *vykúpi Izrael*. Nikdy predtým si neuvedomili, ako práve tieto dve veci spolu súvisia. Ich odchod z Jeruzalema je najlepším vyjadrením ich vnútorného

rozpoloženia. Sú sklamaní. Zanechávajú miesto ich nádeje i nádeje celého Izraela.

Cestou sa *zhovárali o všetkom, čo sa prihodilo*. Nedávalo to však nijaký zmysel, boli *zronení*. Priblížil sa k nim Ježiš, ale *ich oči boli zastreté, nepoznali ho*. Ťažko si predstaviť, ako je to možné, že videli Učiteľa bez toho, aby ho spoznali. Táto ich terajšia slepota však úzko súvisí s ich predchádzajúcou slepotou. Sice chodili predtým s Ježišom, počúvali ho, videli jeho znamenia, ale v skutočnosti už vtedy neboli schopní spoznať ho a porozumieť mu. Na to, aby prelomili terajšiu slepotu, je potrebné opäť sa vrátiť k dňom prežitým s Učiteľom, k jeho skutkom a slovu, a všetko vidieť v novom svetle, a konečne uvidieť a spoznať, ako sa v tých udalostiach odohralo omnoho viac a iné, ako len to, čo v nich dovtedy videli.

Preto sa ich Pán Ježiš pýta: *O čom sa to cestou zhovárate? Niežby to nevedel*. Jeho otázka nepriamo spochybňuje správnosť ich rozhovoru. Akoby povedal: „Čo sú to za reči? V Jeruzaleme sa vôbec nestalo to, čo hovoríte!“ Učeníci nespozorovali tento zmysel jeho otázky, mysleli si, že je *jediný cudzinec, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch*. Začínajú teda rozprávať. Hovorí o tom, čo videli a počuli, akoby išlo jednoducho o nepopierateľné fakty. Ani si pritom neuvedomovali subjektívnu interpretáciu, ktorá sa votrela do ich rozprávania.

Hovorili o *Ježišovi Nazaretskom, ktorý bol prorokom mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom*. A *my sme dúfali*, dodávajú, *že on vykúpi Izrael!* Očakávali od Ježiša ako Mesiáša niečo iné. Jeho skutky a slová si vykladali inak. Mali iné nádej, nie tie, ktoré prisľúbil a predpovedal Ježiš. A vo svetle týchto nádejí videli a aj si vysvetľovali celé jeho kázanie. Nepochopenie Ježišových predpovedí o jeho utrpení a smrti zo strany učeníkov bolo zrejme už počas jeho verejného života (porov. Mk 9, 32). Preto ich Pán Ježiš napomína: *Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?* Vyčíta im, že nepochopili nielen jeho kázanie, ale aj to, čo predpovedali o ňom Písmo i Proroci: *A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo*. Toto nepochopenie zastieralo zrak emauzských učeníkov, nepoznali ho napriek tomu, že kráčal po ich boku. Nestáva sa niečo podobné aj nám?

Emauzským učeníkom sa *otvorili oči a spoznali ho* až pri lámaní chleba, pri Eucharistii. Práve Eucharistia je sviatosťou Kristovej prítomnosti v našom živote, ktorú možno rozpoznať len cez obnovené chápanie Písem i nášho osobného života. Na to, aby sme rozpoznali prítomnosť zmŕtvychvstalého Krista, je nevyhnutné vrátiť sa k jeho slovám a skutkom, k jeho životu, i k nášmu životu, ktorý už obsahoval a obsahuje pravdu o jeho zmŕtvychvstaní, pravdu, ktorú však učeníci neboli schopní pochopiť skôr, než sa to všetko stalo, prv než ju vzkriesený Kristus potvrdil svojou prítomnosťou.

Niektorí považujú zmŕtvychvstanie len za poetické vyjadrenie skutočnosti, že Ježišov odkaz žije v srdciach ľudí i naďalej. Toto sa môže stať vtedy, keď Zmŕtvychvstalý v nás nedokáže zmeniť náš starý spôsob myslenia a náš predchádzajúci život. Je nevyhnutné, aby sme vo svetle zmŕtvychvstania zmenili náš spôsob chápania a nazierania na životné udalosti, ktoré sme prežili a ktoré prežívame. Je v nich v skutočnosti omnoho viac a mnoho iného ako to, čo sme v nich dosiaľ boli schopní vidieť. Je potrebné, aby sa zmenil náš spôsob počúvania Evanjelia, aby sme v ňom uzreli príslub nádeje, ktorá dáva zmysel celému nášmu životu.

Iba vtedy slávnostné „Aleluja“ a radosť z Kristovho zmŕtvychvstania bude aj našou osobnou radosťou, pretože aj my už začíname povstávať do nového života, plného svetla a radosť z Božej prítomnosti.

Pavol Míkula, kaplán

VY STE SOL ZEME

Predstavme si situáciu, že do činziaka, kde bývate, nasfahuje sa nový sused. Alebo si niekto vo vašej dedine kúpi vedľa vás dom. Vy toho človeka nepoznáte, nestretávate sa s ním, no veľa ľudí bude o ňom hovoriť pomerne zle. Vlastne veľmi zle. Budú ho obviňovať z nekalých vecí a budú to robiť trvalo. Máte dve možnosti: Prihovoríť sa takému človeku a opýtať sa ho, či to, čo o ňom hovoria, je pravda – ale kto z nás by to urobil? Ľudsky je to ťažké – alebo sa mu na základe reči vyhnúť na sto metrov hneď, keď ho zbadáte. Veď predsa na tom musí niečo byť... A tak možno nikdy nebudete mať možnosť zistiť, že nepravdivé veci začala šíriť nejaká žena, ktorá bola do neho zalúbená, no on ju odmietol, a tak prichádza pomsta...

Prehanané? Zámerne som použil takýto príklad, pretože ho poznám zo svojej kňazskej praxe a chcem ho aplikovať na súčasnosť. Vcelku sa totiž bavím na novinároch, ktorí sa ma pýtajú, ako bude Cirkev reagovať po sčítaní obyvateľov, keď bude menej ľudí, ktorí sa prihlásia k Cirkvi, ako pred desiatimi rokmi... Sčítanie obyvateľov ešte nepreběhlo, čaká nás 21. mája, no napriek tomu sa už predsúva, že bude radikálny úbytok obyvateľov Slovenska, ktorí sa prihlásia k niektorej z cirkví. Môže sa to stať, no okrem rôznych objektívnych i subjektívnych kritérií na posudzovanie nemožno zaprieť jednu veľmi dôležitú skutočnosť – viaceré médiá sa voči Cirkvi a kresťanom správajú presne ako ľudia z môjho príkladu. Bez toho, aby premýšľali, skúmali, pýtali sa, len bezhlavo preberajú z agentúr niekedy do neba volajúce klamstvá a lži, ktoré sa po čase stanú vsugerovanou pravdou. A tak niekoľko rokov máme v mediálnom svete na Slovensku obraz Cirkvi ako parazita a toho, čo ovláda spoločnosť. V posledných mesiacoch v tejto kampani, a neobjímam sa to nazvať programovou kampanou aj v súvislosti s blížiacim sa sčítaním obyvateľov, vyniká jeden z denníkov.

Máme slobodu slova. A je dobré, že ju máme. Viacerí sa totiž dobre pamätáme, ako to vyzeralo v čase, keď za vydávanie samizdatového kresťanského časopisu bol trest porovnateľný s vraždou človeka... Čo je však predpokladom slobody slova? Zaisťte možnosť obyvateľov získať objektívne informácie. Dokonca aj sama sloboda slova je definovaná ako právo obyvateľov na pravdivé informácie. Podme však v našom uvažovaní ďalej. Asi nikto nečaká, že Katolícke noviny budú publikovať články, ktorých obsahom by bolo niečo, čo by bolo v rozpore s náukou Katolíckej cirkvi. Ten, kto si vezme do rúk Katolícke noviny, o tom vie. Koľko obyvateľov Slovenska však

vie, kto je majiteľom jednotlivých médií na Slovensku? Často riadne poprepletané vlastnicke vzťahy komerčných médií ostávajú pre bežného človeka záhadou. Ak však mám tieto informácie, zrazu sa mi otvorí úplne nový horizont poznania, prečo, povedzme, dané noviny uverejnia ten alebo onen článok...

Nie je na škodu vedieť, že pred niekoľkými mesiacmi kúpila jeden z denníkov, ktorý má svoju červenú minulosť, silnú finančnú skupinu. A Cirkev sa stala v tomto denníku v súčasnosti terčom a cieľom manipulácií verejnej mienky ako za čias, ktoré si dobre pamätáme. Máme slobodu slova, a je dobré, že ju máme, a že k slobode slova máme aj právo na informácie. Je však potrebné, aby sa ľudia mohli slobodne rozhodnúť, čo budú čítať či pozeráť. A práve preto ani Cirkvi nikto nemôže ubrať právo nazvať skutočnosť, ktoré sa v mediálnom svete dejú, pravým menom. Aj Cirkev má právo na dobré meno, aj veriaci majú svoje práva. Sú tvoriť súčasťou tejto spoločnosti. Nie sú jej parazitom. „Je všeobecne prijaté, že korene situácie, ktorú pozorujeme a cítime, sú v narušenom morálnom poriadku a problém treba riešiť veľkou snahou o zmenu mentality spoločnosti a o nový životný štýl,“ povedal predseda Konferencie biskupov Slovenska arcibiskup Zvolenský na stretnutí pána prezidenta s predstaviteľmi cirkví a náboženských spoločností na Slovensku v roku 2010. „Práve na tomto sa môžeme a chceme podieľať ako spoločenstvo veriacich, ale aby to bolo možné, treba uznať verejný význam veriacich a náboženstva. S ľútosťou pozorujeme, že v politických a kultúrnych kruhoch, ako aj v komunikačných prostriedkoch sa rozširujú postoje malého uznania, ba niekedy až nepriateľstva či pohrdania náboženstvom, osobitne tým kresťanským. Je jasné, že ak sa relativizmus chápe ako pod-

statný konštitutívny prvok demokracie, potom je tu riziko, že laickosť sa chápe jedine ako vylúčenie alebo odmietnutie spoločenského významu náboženstva. Chceme vyzdvihnúť, že aj Lisabonská zmluva predpokladá, že Európska únia bude udržiavať s cirkvami „otvorený, transparentný, pravidelný dialóg“ (čl. 17).

V mene spomenutého dialógu katolícka Cirkev prednáša svoje stanovisko aj k otázkam diskusie o zákonoch a programoch, ktoré, v mene boja proti diskriminácii, narúšajú biologický základ rozdielov medzi pohlaviami. Sloboda nemôže byť absolútna, lebo človek nie je Boh, ale Boží obraz, jeho stvorenie. Pre človeka nemôže byť životnou cestou, po ktorej má ísť, cesta svojvôle alebo túžby, ale musí pozostávať práve v rešpektovaní štruktúry, ktorú chcel Stvoriteľ.“ Toľko z príhovoru arcibiskupa Zvolenského.

Cirkev prežila aj ťažké obdobie, keď jej členov súdili, bili, ponižovali, väznili, a určite prežije aj dnešné ponižovanie. Povedať dnes na verejnosti slová „katolícky kňaz“ automaticky vyvolá spojenie „pedofil“. Ak sa povie „Cirkev“, akoby sa vyrieklo tajomné zaklínadlo... Čo s tým robí? Zaisťte mať úctu voči pravde. Ak policajná akcia s veľkou pompou zasiahne voči fran-tiškánom, tá istá policajná moc by mala mať toľko slušnosti, že sa potom, keď sa ukáže, že obvinenia boli falošné, verejne ospravedlní. Ak médiá venujú tejto udalosti veľký priestor pri obviňovaní, aký priestor venujú tomu istému prípadu, keď sa ukáže, že bol vykonštruovaný? A ak bol vykonštruovaný, kto ho vykonštruoval? Poznáme odpovede? Žiaľ nie. Cirkev takéto udalosti nezažíva v dejinách po prvýkrát. Aká bola dejinná odpoveď Cirkvi? *Toto hovorí Pán: Lám hladnému svoj chlieb, bedárov bez prístrešia zaved' do svojho domu. Ak uvidíš nahého, zaodej ho a pred svojím blížnym sa neskrývaj. Viedy ako zora vyrazí tvoje svetlo a rana sa ti rýchlo zahojí. Pred tebou pôjde tvoja spravodlivosť a Pánova sláva za tebou.*

Jozef Kováčik

Na želanie našich čitateľov uverejňujeme prvú časť homílie, ktorú vdp. J. Kováčik predniesol v Kostole Svätej rodiny v Petržalke a ktorú vysielať Slovenský rozhlas. Druhú časť uverejníme v májovom čísle, kde prinesieme aj reakciu nášho čitateľa na súčasné dianie v našej spoločnosti a v médiách pred sčítaním ľudu.

Redakcia

KATECHIZMUS VČERA A DNES

Hriechu ako takému sme sa venovali v niektorej z predchádzajúcich úvah. To, že hriech je vedomé a dobrovoľné priklonenie sa k zlému, už vieme. Vieme aj to, že hriech je predovšetkým urážkou Boha, prerušením spoločenstva s ním a zároveň je narušením spoločenstva s Cirkvou. Preto obrátenie prináša súčasne Božie odpustenie a zmierenie s Cirkvou, čo liturgicky vyjadruje a uskutočňuje sviatosť pokánia a zmierenia s Bohom. Dnes sa pokúsime zamyslieť nad prvým zo siedmich hlavných hriechov.

Sedem hlavných hriechov

„Hlavnosť“ nám v tomto prípade neudáva po hodnotovej stránke zvýšenú vážnosť hriechu oproti iným. Skôr poukazuje na základnú črtu hriechu, ktorá vyplýva, pramení práve z týchto siedmich „základ-

ných“ hriechov, inak nazývaných aj kardinálne hriechy. Z latinského *cardo* – *pánt* (okolo nich sa všetko ďalšie točí, resp. tieto hriechy plodia ďalšie). Dajú sa pokladať za následok dedičného hriechu, vďaka ktorému sme sa všetci stali náchylní na zlé. Na-

ša ľudská prirodzenosť je oslabená vo svojich silách, je podrobená nevedomosti, utrpeniu a moci smrti, a náchylná na hriech, ktorý sa vyjadruje aj ako „žiadostivosť“. Napriek tomu, že sa nám krstom zmývajú účinky dedičného hriechu, existujú tieto „rany hriechnosti“ v potencii pre každého. Sú to: *pýcha* (lat. *superbia*), *lakomstvo* (lat. *avaritia*), *závisť* (lat. *invidia*), *hnev* (lat. *ira*), *smilstvo* (lat. *luxuria*), *obžerstvo* (lat. *gula*), *lenivosť*, alebo *duchovná znechutenosť*, *vlažnosť* (lat. *acedia*).

Prvým hlavným hriechom je **pýcha**, ktorá je kráľovnou všetkých nerestí. Teda je počiatkom každého hriechu. Ide tu vlastne o nezriadenú túžbu povyšovať svoje vlastnosti nad vlastnosti iných ľudí. Prvá „vzorová“ zmienka v evanjeliu o pýchou preniknutých ľuďoch je, keď Kristus povedal podobenstvo o pyšnom farizejovi a kajajúcom sa mýtnikovi (Lk 18, 9 – 14). V závere podobenstva vyznieva: „Kto sa povyšuje, bude ponížený“.

Pýcha v podstate patrí na prvé miesto spomedzi siedmich hlavných hriechov, pretože je veľmi úzko spätá s pohnútkami prvotného hriechu. Ďalšie hriechy, ako napr.: prílišné sebauvedomenie a sebavedomie; preceňovanie vlastných síl; márnomyseľnosť, (márnivosť, namyslenosť, samolúboš, domýšľavosť; samolúboš; príležitostne vysokomyseľnosť) – túžba po vonkajšom ohodnotení a výhodách v spoločenských rebríčkoch; prehnaná ambicióznosť – snaha získať neprimerané hodnoty; veľikášstvo, nadutosť, nafúkanosť, „horenosť“, najmä v spojení s dávaním to pocítiť iným: povýšenosť alebo povýšene-

kosť, povznesenosť, nadradenosť, superiornosť, suverénosť, suverenita, vystatovačnosť; v spojení s bezočivosťou je arogancia a arogantnosť; pretváрка – predstieranie čnosti a schopností, ktoré u daného jedinca absentujú; a pod. sú len výsledkom pýchy.

Vedomé alebo dokonca aj neskôr zo zvyku vyplývajúce „podvedomé“ vyvyšovanie sa nad druhými, snaha späť a túžbou po vyniknutí a následnom ocenení, to nie je nič, s čím by sme sa už aspoň raz v živote vo svojom okolí nestretli. V ojedinelých prípadoch sa však vyskytujú „stupne“ pýchy, ktoré už hraničia so zdravým úsudkom. Dá sa spomenúť nejuden prípad, keď sa jednotlivec správa k spoločenstvu neadekvátne k svojej hodnote a v rámci svojich kompetencií, príp. „hrá sa na boha“. Toto všetko je nedostatkom protipólu pýchy. Jej opakom je vlastne pokora, ktorá sa v súčasnej spoločnosti prezentuje skôr ako nedostatok a prekážka, či už v spoločenských, alebo v pracovných vzťahoch. Žiadani sú ľudia s vysokou ambicióznosťou, flexibilitou a „vodcovskou dravosťou“ pre-

sadenia sa na trhu práce alebo aspoň v kolektíve. Tieto „vlastnosti“ sú len malým krôčikom k zošmyknutiu sa k pyšnému postojovi a správaniu. Boh však toto všetko dovoľí, aby zachoval našu slobodu rozhodovať sa bez akéhokoľvek obmedzenia. Je vhodné aspoň raz denne si zrekapitulovať všetky chvíle a okamihy toho dňa, svoje postoje, zmýšľanie, príp. správanie sa voči sebe, svojmu okoliu, a tým vlastne aj voči Bohu. Pri tejto dennej príležitosti stíšenia sa naskytuje možnosť uvažovať predovšetkým o svojej slabosti, o Božej veľkosti a nedokonalosti svojich vlastností. Netreba sa pred Bohom „tváriť ako super človek“, pretože on veľmi dobre vie, čo vo svojom „vnútri“ nosíš.

Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: Bože, buď milostivý mne hriešnemu. Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený. (Lk 18, 13 – 14)

Richard Maďar, bohoslovec

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Niečo o uzdravovaní rodových koreňov cez Eucharistiu

Veľkonočné sviatky sú príležitosťou uvažovať nad tým, čo znamená veriť, v koho verím, čo verím, čo je svätá omša, ako ju poznáme a prežívame, aký je náš osobný vzťah k veľkonočnému daru sviatosti zmierenia. Na tieto otázky treba zodpovedať súvislosti s predchádzajúcimi príspevkami v rámci vzdelávania prostredníctvom *Našej farskej univerzity* a v súvislosti s príspevkami na tému *Uzdravovanie rodových koreňov*, aby sme naozaj mohli všetko dobre pochopiť.

Čo znamená veriť?

Veriť znamená povedať Bohu áno – čiže súhlasiť s Božím slovom a žiť podľa neho. *Viera je osobné primknutie sa celého človeka k Bohu, ktorý sa zjavuje. Zahŕňa v sebe súhlas rozumu a vôle so Zjavením, ktoré Boh dal o sebe činmi a slovami (KKC, 176). „Veriť“ má teda dvojaký vzťah: k osobe a k pravde; k pravde pre dôveru k osobe, ktorá tú pravdu dosvedča (KKC, 177).*

Okamžite si musíme položiť otázku: A čo to znamená? Znamená to byť o niečom dobre informovaný? Uveriť v Božiu pravdu neznamená len byť informovaný, ale priamo oslovený, až do srdca zasiahnutý láskou Boha, ktorá vyžaruje z jeho pravdy. A na to hneď nadväzuje ďalšia otázka:

Aká má byť naša viera?

Naša viera má byť: **živá, pevná, stála a katolícka**. Živá je naša viera, ak podľa nej žijeme a konáme dobré skutky. *Viera je činná skrze lásku (Gal 5, 6).*

Pevná viera je vtedy, ak nepochybujeme o pravdivosti Kristovho učenia, ktoré predkladá Cirkev. **Stála viera** je taká, ktorá vie znášať aj ťažkosti a prenasledovanie a je ochotná pre duchovné hodnoty prinášať obeť. **Katolíckosť** viery je v tom, že veríme všetko, čo učí Cirkev a tak, ako verí Cirkev. V tejto súvislosti sa vynára ďalšia otázka:

Kto je pre mňa Ježiš Kristus?

Odpoveď je dobre známa: *Pravý Boh s Otcom a Duchom Svätým*. Vieru v Ježišove božstvo vyznávame pri každom stretnu-

tí sa s Najsvätejšou Eucharistiou. Pri príchoďe do kostola i odchode konáme vrúcnu poklonu Kristovi vo Svätostánku. Prejavom našej viery je aj úctivé a dôstojné správanie sa v kostole.

Naša viera v Ježiša ako Božieho Syna sa prejavuje najmä v tom, že ochotne počúvame Božie slovo a bezvýhradne ho vo všetkom poslúchame. *Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zalúbenie (Mt 3, 17)*. Apoštol sv. Pavol nám ozrejmuje, že *Kristus zomrel za naše hriechy podľa Pisem (1 Kor 15, 3)* a z toho vyplýva otázka:

Prečo Ježiš dobrovoľne položil za nás svoj život na kríži?

Urobil to z lásky, aby nás vykúpil z nešťastia hriechu, smrti a zatratenia. Ježiš sa dobrovoľne obetoval za našu spásu. Tento dar naznačuje a vopred uskutočňuje pri Poslednej večeri: *Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás (Lk 22, 19; KKC, 621).*

Kristova smrť na kríži je obetou zmiernenia za naše hriechy; je víťazstvom dobra nad zlom, života nad smrťou, poslušnosti nad neposlušnosťou, lásky nad hriechom. *Ježiš svojou láskyplnou poslušnosťou k Otcovi až na smrť na kríži (Flp 2, 8) splnil svoje uzmiernujúce poslanie trpiaceho Služobníka, ktorý ospravodliví (teda znovu vovedie do stavu spravodlivých) mnohých tým, že vezme na seba ich nepravosti (KKC, 623).*

Kristus svojou smrťou zadosťučinil za naše hriechy a dal za ne dokonale vynáhradu. Tak nás zmieril s Bohom, získal pre nás odpustenie hriechov a zaslúžil pre nás

dary vykúpenia. Každá svätá omša je sviatostným sprítomnením a aktualizáciou Kristovej obety na kríži, ktorou privlastňujeme ovocie vykúpenia ľuďom. *Eucharistia je srdcom a vrcholom života Cirkvi, lebo v nej Kristus pridruhuje svoju Cirkev a všetkých jej členov k svojej obete chvály a vzdávania vďaky, ktorú raz navždy priniesol na kríži svojmu Otcovi. Prostredníctvom tejto obety vylieva milosti spásy na svoje telo, ktorým je Cirkev (KKC, 1407).*

Pán Ježiš ustanovil Eucharistiu preto, aby sa v nej ustavične obetoval, dával sa nám za duchovný pokrm a nápoj a bol v nej stále medzi nami prítomný. *Eucharistia je prameň a vrchol celého kresťanského života. Ostatné sviatosti, ako aj všetky eklezialne (cirkevné) služby a apoštolské diela úzko súvisia so svätou Eucharistiou a sú na ňu zamerané. Veď najsvätejšia Eucharistia obsahuje celé duchovné dobro Cirkvi, totiž samého Krista, nášho veľkonočného Baránka (KKC, 1324). Eucharistia je pamiatka Kristovej Veľkej noci, čiže diela spásy uskutočneného Kristovým životom, smrťou a zmŕtvychvstaním, diela, ktoré sa sprítomňuje liturgickým slávením (KKC, 1409).*

Jadrom svätej omše je Veľkonočné tajomstvo – Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie. Svätá omša je obetou chvály, vďaky, zmiernenia a prosby. Slávením Eucharistie ako obety oslavujeme Boha, vzdávame mu vďaky, odprosujeme ho za hriechy a prosíme o jeho dary a požehnanie. *Eucharistia ako obeť sa prináša aj na zadosťučnenie za hriechy živých i mŕtvych a na dosiahnutie duchovných alebo časných dohier od Boha (KKC, 1414). Kristus, ktorý odišiel z tohto sveta k Otcovi, dáva nám v Eucharistii závdavok slávy u neho; účasť na svätej obete nás pripodobňuje jeho srdcu, udržiava naše sily, kým putujeme týmto životom, vzbudzuje v nás túžbu po večnom živote a už teraz nás spája s nebeskou Cirkvou, s prebлахoslav-*

nou Pannou Máriou a so všetkými svätými (KKC, 1419).

Kňaz, ktorý slávi svätú omšu, ju prináša ako obeť na úmysel darcov. **Úmyslom prinášania eucharistickej obety môžu byť duchovné dobrá pre živých, Božie požehnanie, odpustenie hriechov a podobne, alebo ju obetuje za zosnulých veriacich.** Kňaza o úmysel obety svätej omše žiadajú jednotliví veriaci. Účasťou na svätej omši vyznávame vieru v Kristovo umučenie a zmŕtvychvstanie a ďakujeme za vykúpenie i za všetky Božie dary.

Toto potrebujeme dobre poznať, aby sme mohli pochopiť dokument Francúzskej biskupskej konferencie **O uzdravovaní rodových koreňov cez Eucharistiu.**

Podľa knihy Pavla Janáča: **Dedičstvo otcov** pripravil **Daniel Dian**

Kniha zjavenia

Túto časť Jánovho evanjelia, ktorým nás otec arcibiskup Stanislav Zvolenský sprevádza počas celého roka formou Lectio divina, nazval **Nová pieseň, žatva a vinobranie** (Zjv 14, 1 - 5: 14 - 19).

Siedma lekcija prináša zvesť o víťazstve Ježiša nad zlom. Ján hovorí, že konečné víťazstvo má Boh a nie hriech. *Potom som videl a hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštyridsaťštyritisíc tých, čo mali na čele napísané jeho meno a meno jeho Otca... A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytostami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme.* Proti stúpencom šelmy, označených číslom jej mena, stavia Ján Baránkových verných označených jeho menom a menom jeho Otca. Je to zvyšok verných počas prenasledovania, okolo ktorého sa po víťazstve obnoví kráľovstvo. Vrch Sion je Božím trónom. V Starom zákone Mojžiš ospieval vyslobodenie z Egypta. Táto nová pieseň oslavuje nové vyslobodenie Božieho ľudu a nový poriadok nastolený obetovaným Baránkom. Novú pieseň mohli spievať len noví ľudia, ktorí sa obetovali pre Ježiša. *Zachovali si panictvo*, čo v metaforickom zmysle znamená, že sa odpúťali od modloslužby a akejkolvek závislosti od sveta. Stoštyridsaťštyritisíc je vykúpených, sú bezúhonní a verní, odmietli modloslužbu a môžu sa zasnúbiť s Baránkom.

Žatva a vinobranie sú dva obrazy Božieho súdu. Majú v nás vzbudiť vedomie zodpovednosti. Pšenica a hrozno dozrejú. Príde deň žatvy a vinobrania, mletia a lisovania. Nakoniec, ako výsledok ľudského snaženia a Božieho požehnanja máme pred sebou chlieb a víno. Tak ako pšenica a hrozno museli prejsť dlhým vývojom k zrelosti a nemilosrdným mletím a lisovaním, kým sa stali požehnaním pre človeka, aj človek dozrieva na svojej životnej ceste prekonávaním utrpenia, kým sa stane hodným predstúpiť pred Boha a prijať jeho súd. Cestu človeka týmto svetom sprevádza Božie požehnanie a jeho láska. Božia láska a láska k Bohu je láska na vyššej úrovni, a kto ju raz nájde, nebude ju už hľadať v ničom inom, lebo **vie**, že ju má. Všetko, čo človek potrebuje, môže nájsť inde ako na fyzickej úrovni, kde to obyčajne hľadá.

Boh je láska a láska je všade na svete, len my nie sme ešte schopní ju prijímať. Človek vždy hľadá Lásku, nie muža či ženu. Keď ju nenájde, hľadá u ďalších mužov a žien, ale sám nevie čo vlastne hľadá. Sv. Augustín to vyjadril výstižne a krátko **nepokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe.** *Nie však spočinúť v Bohu, aby človek potom už len pasívne odpočíval. Naopak, musí sa neprestajne a neúnavne usilovať meniť a zdokonaľovať seba i svet, aby pracoval aj modlil sa za dosiahnutie absolútnej plnosti bytia.* Od tohto cieľa nás nič nesmie odradiť, treba sa vyzbrojiť trpezlivosťou a správať sa ako morská mušľa. Keď sa do mušle dostane zrno piesku, začne ju tlačiť, trápiť, bolieť. Mušľa nereptá, trpezlivo vylučuje sliz, ktorým to zrno piesku pomaly obaluje, až kým z neho vytvorí perlu. Perla sa rodí z utrpenia a bolesti. Perla je bolesť, ktorá sa stala krásou. Tak ako sa cez utrpenie z pšenice stáva chlieb, z hrozna víno a z obyčajného zrnka piesku krásna perla, z Kristovho utrpenia sa zrodilo naše vykúpenie a budúci Nový Jeruzalem.

Táňa Hrašková

Farská knižnica informuje

Stále naliehavejší sa zdá byť smäd po pravom duchovnom živote, po praktickom živote modlitby, po integrácii spirituality do profánneho života, po mystickom živote medzi hrncami alebo uprostred obývačky. Všetci veľmi túžime zakúšať, zažiť, ale hlavne vytrvať v živote modlitby. A tak hľadáme učiteľov alebo vodcov, ktorí išli alebo idú po tejto ceste, aby nám ukázali prameň, posvietili v tme a nasmerovali aj nás. Jedným svetielkom na tejto ceste je aj nová publikácia v našej farskej knižnici: **Kateřina Lachmanová - Sila modlitby (Karmelitánske nakladateľstvo Bratislava, 2011, 133 s.)**

Je to veľmi vydarený preklad Gabriely Smolíkovéj z českého originálu *Sila prímluvné modlitby*, ktorý bol vydaný v roku 2007. Karmelitánske vydavateľstvo ju vydáva v edícii Malý duchovný život.

Úvodom nám autorka jasne vysvetľuje podstatný rozdiel medzi prosebnou modlitbou a modlitbou prihovoru, lebo v ďalšom texte sa pozornost venuje už len modlitbe prihovoru. Čerpajúc zo Svätého písma na príkladoch staro- ale aj novozákonných postáv farbisto charakterizuje príklady modlitbového života založeného na modlitbe prihovoru. Je to modlitbový život lásky, keď niekoho - svojho bližného -, ale aj seba predstavujeme Božej добрote a vystavujeme ho mocnému Božiemu pôsobeniu, veriac, že čo Boh robí, robí dobre. Je to isté orodovanie u Boha, spaľuje nás horlivosť pre duchovné dobro pre svet. Poznájúc ľudské hlbiny nás autorka rozvážne upozorňuje aj na možnosť neschopnosti nášho srdca takto sa modliť. Tvrdosť srdca a nebiblické svetské ohľady sú častou prekážkou modlitbového života. Nestačí poznať svoju neochotu a neschopnosť, treba poznať cestu von, nájsť svetlo v tuneli. Aj tieto prostriedky tu nájdeme. Riešenie mnohých problémov, liek na mnohé zranenia, výsledkom by mala byť nová ochota a chuť kráčať vo svetle Božieho Slova.

Namiesto vlastného záveru autorka siaha po texte J. Loewa o naliehavej modlitbe. Nič výstižnejšie nemohla urobiť.

Publikácia je písaná veľmi prístupnou formou, jasnou rečou, jazykovo prostriedky sú moderné a ilustratívne príklady sú vhodne zvolené. Veľmi vydarené dielo, po ktorom siahnu všetci smädni a lačni po duchovnom živote, neschopní vlastnými silami preklenúť rutinnú šed' každodennosti a hľadajúci spôsob vernosti v živote modlitby.

Monika Šandorová

(Dokončenie zo s. 1)

Časy sa začnú, ako inak bude naša spoločnosť vyzerat! Spoločnosť je už naozaj úplne iná, ale sú tieto časy aj krásne? Koľko všakovej špiny sa vyplavilo na povrch, o akej sme nemali ani najmenšej potuchy! Pri počúvaní piesne *Boh je záštitou moja* som mal pocit, že v tom čase vonkajšej neslobody napriek ateizácii sme my veriaci i celá spoločnosť boli čistejšími ľuďmi, než sme dnes. Čím dlhšie u nás „žúri“ demokracia (demokracia?), tým istejšie sa vo mne buduje zmyšľanie, že ak by ma niekto chcel presvedčiť o tom, aké je nevyhnutné radikálnym, priam revolučným spôsobom meniť niečo vo svete alebo v Cirkvi, takéto výzvy ma nijako nebudú vzrušovať. Azda s maličkým nadsadením si dovoľm tvrdiť, že sa zo mňa stáva zarytý odporca akýchkoľvek revolúcií, i tých „nezných“. Dokonca aj v spojitosti so Sviečkovou manifestáciou som v jednej z homílií tu v Blumentáli vyjadril určité rozpaky nad takýmto spôsobom prezentácie svojej príslušnosti k viere a k Cirkvi. Necitím potrebu ani revolúcií ani manifestácií, ak sa má v tomto svete niečo naozaj zmeniť. Stačia mi tiché záblesky vzkriesenia a utajené veľkonočné nádeje v plachom a pokornom srdci človeka. Pokladám ich za začiatok nie rýchlokvasenej a v konečnom dôsledku plytkej duchovnej revolúcie, ale za mocný impulz evolúcie a skutočnej premeny ľudského ducha. Slová spomínanej piesne: *Neviem, čo budúcnosť dá mi, či len biedu so strastami, marivá a sebaklamy, len Boh mi je záštitou!* nádherne vyjadrujú spojitosť túžob a dôvery čistého ľudského srdca s nádejou, ktorú nám ponúka zmŕtvychvstalý Pán. *Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!* (Jn 16, 33) Toto uistenie, ktoré počuli Ježišovi učeníci v rozlúčkovej reči vo Večeradle a v danej chvíli možno ani nechápali jeho dosah, bolo predzvestou Kristovho veľkonočného pozdravu *Pokoj vám, nebojte sa!* A tu sa už začínajú vytvárať prvé jasné kontúry sily Veľkej noci na vieru Kristových učeníkov a jeho Cirkvi.

Milí Blumentálci, predovšetkým vám, mojim farníkom a vašim blízkym, ale aj všetkým, ktorí budú čítať tieto riadky, zo srdca želám, nech neviditeľné záblesky Kristovho vzkriesenia dávajú pravé svetlo nášmu životu. Vyprosujem vám požehnaný záver Pöstu, zbožné sústreďenie sa na udalosti Veľkého týždňa a posvätného Tridua a predovšetkým radostné prežívanie tajomstva prítomnosti vzkrieseného Krista v jeho Cirkvi - v nás a medzi nami.

Požehnanú a radostnú Veľkú noc Vám praje Váš farár **Branislav Čaniga**

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Pi: 14,30 – 16,30 h;
telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566;
kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; **18,00 h**, v sobotu popoludní len o 18,00 h;

• **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je. Počas školského roka:

sv. omša pre mládež . . . . . utorkom – 18,00 (spieva zbor Bečkari)
sv. omša pre birmovancov . . . . . piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti . . . . . nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatkovom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

2. 4. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 16. 4. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorky a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNÍŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorkom od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorkom o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návčky a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA APRÍL

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby Cirkev pravdivým ohlasovaním evanjelia zdôvodňovala novým generáciám zmysel života a nádeje.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby misionári ohlasovaním evanjelia prinášali Krista všetkým, čo ho ešte nepoznajú.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby slávenie Veľkonočného tajomstva posilnilo v nás lásku k zmŕtvychstalému Kristovi a k Cirkvi, v ktorej je stále prítomný až do skončenia vekov.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

17. 4. Kvetná nedeľa – Nedeľa utrpenia Pána

21. 4. Zelený štvrtok Pánovej večere

22. 4. Veľký piatok – slávenie utrpenia a smrti Pána

23. 4. Biela sobota – večer slávenia Vigílie Pánovho zmŕtvychvstania

24. 4. Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania

25. 4. Veľkonočný pondelok

26. 4. Veľkonočný utorkom – náš miestny sviatok Matky dobrej rady

OZNAMUJEME

- V pôstnom období sa **pobožnosť Krížovej cesty** v našom chráme koná každý piatok o 17,15 h a v nedeľu o 15,45 h.
- Počas pôstneho obdobia je možnosť **navštíviť chorých doma** a vyslúžiť im sviatosti. Záujemcov je možné nahlásiť počas úradných hodín vo farskej kancelárii, telefonicky alebo v sakristii kostola.
- Od stredy 13. apríla **spovedáme** denne (okrem nedele) od 5,30 do 8,00 h a od 15,00 do 19,00 h, podľa potreby aj dlhšie. Na Kvetnú nedeľu budeme spovedať len počas dopoludňajších bohoslúžieb od 7,00 do 12,30 h, kedy majú prednosť tí, ktorí inokedy nemôžu prísť (starí, chorí, matky s malými deťmi a pod.). Počas slávenia Veľkonočného trojdňa a Veľkonočnej nedele nespovedáme s výnimkou nevyhnutných prípadov.
- Na **Zelený štvrtok** o 9,30 h v Katedrále sv. Martina bude otec arcibiskup so svojimi kňazmi sláviť svätú omšu, pri ktorej požehná oleje a posväti krizmu. Pri tejto svätej omši si kňazi obnovia kňazské sľuby.
- **Program obradov Veľkého týždňa v našom kostole:**
  - Zelený štvrtok** – svätá omša na pamiatku Pánovej večere o 18,00 h, adorácia v Getsemanskej záhrade do 21,00 h,
  - Veľký piatok** – je dňom **prisneho pôstu**. Zdržiavanie sa mäsitého pokrmu sa odporúča až do skončenia Veľkonočnej vigílie,
    - **ranné chvály** a posvätné čítanie o 7,30 h,
    - **krížová cesta** o 8,00 h,
    - **deviatnik k Božiemu milosrdenstvu** o 14,30 h,
    - **obradu Veľkého piatku** o 15,00 h,
    - **poklona** pri Božom hrobe do 21,00 h,
  - Biela sobota** – je dňom stíšenia a rozjímania o Pánovom utrpení a smrti, ako i o jeho zostúpení k zosnulým. Kresťania modlitbou a pôstom očakávajú Pánovo zmŕtvychvstanie. Naši katechumeni pri slávení Veľkonočnej vigílie prijímajú krst, birmovanie a eucharistiu,
    - **ranné chvály a posvätné čítanie** o 7,30 h,
    - **poklona pri Božom hrobe** od 8,00 h do 18,45 h,
    - **deviatnik k Božiemu milosrdenstvu** o 18,50 h,
    - **veľkonočná vigília** o 19,00 h; prineste si sviečky.
- **Veľkonočná nedeľa** – sväté omše budú ako obvykle. Deviatnik bude cca o 17,30 h.
- **Požehnanie veľkonočných jedál** bude pri svätých omšiach o 6,00, 7,30, 9,00 a 10,30 h.
- **Veľkonočný pondelok** – sväté omše, ako aj Deviatnik k Božiemu milosrdenstvu budú tak ako v nedeľu.
- **Deviatnik k Božiemu milosrdenstvu** bude pokračovať cez veľkonočnú oktávu po skončení sv. omše o 16,30 h a v sobotu pred sv. omšou o 17,30.